

Luonnontieteitä – pedagogiikkaa – laadunhallintaa – kirjallisuutta

Minun piti alun perin opiskella äidinkieltä ja kirjallisuutta, mutta tie veikin muualle. Työurani alkuvuodet teollisuusfysiikkona kansainvälisissä yrityksissä jättivät jälkensä myöhempään palvelukseen lukion matemaattisten aineiden lehtorina, rehtorina ja osan aikaa Matemaattisten Aineiden Opettajien Liitto MAOL ry:n puheenjohtajana.

Vuonna 1978 saamani patentti johti yrittäjäksi. Edustajat olivat viidessä maassa ja esitteet neljällä kielellä. Myöhemmin olen palvellut Suomen Laatuyhdistys ry:n jaostominnassa sekä lukioiden laadunhallintakouluttajana.

Alkuperäinen mielenkiintoni suomen kieleen on pitänyt otteessaan mm. 1986–2019 omana sivuna Dimensio-lehdessä, satoina kantaaottavina lehtikirjoituksina sekä kirjoina ja muina dokumentteina: käyntikortteja, kirjanmerkkejä, roll-up-telineitä jne.

Vuodesta 2021 olen luonut pohjaa kansalliselle Kirjailijaportaalille, jossa suomalaiset kirjailijat omine blogineen esittelevät tuotantoaan yli kustantajajäsenien. Kannattaa katsoa: <https://www.kirjailijaportaa.fi>

Nykyisin toimin [Jaakko Juteini -seura ry:n](#) toiminnanjohtajana sekä 30 vuotta sitten perustamani [Suomen Lähilukioyhdistys ry:n](#) Senior Adviserina. Lähilukioyhdistyksellä on 182 jäsenlukiota eli noin puolet Suomen lukioista.

Lukiolla saa jäseneksi ottamisen hetkellä olla korkeintaan 150 opiskelijaa. Olen Unkarin fyysikkoseuran, Suomen Laatuyhdistys ry:n ja MAOL ry:n kunniajäsen ja saanut Italian kulttuuri- ja tiedejärjestö L'Età Verden Aurelio Peccei -mitalin sekä Tulevaisuuden tutkimuksen seura ry:n Tulevaisuuspalkinnon.

Lectures – systematic quality management – study excursions

Mr. Jukka O. Mattila is a Finnish physicist, who's career has been mainly in education. During the 18 years as principal he advanced senior secondary school systematic quality management and, as a part of that, developed and conducted an evaluation-based world wide student project network with Virginia City High School, Nevada USA.

Mattila and spouse Päivi Istala share joint interest in various literary topics

For 17 years, he has been involved in the International Physics Olympiads, mainly as the pedagogical leader of the Finnish team. He has conducted worldwide excursions for the Finnish math & science teachers, thus witnessing the June 1989 Beijing Tiananmen bloodshed with a group of 94 Finns, and conducting year 2000 a group of 100 participants on a [three-week study excursion around the world](#).

Home and abroad, he has spoken for [systematic quality management](#), [visualization of physics teaching](#), and for the benefits of low hierarchy and autonomy in educational structure. He also willingly lectures about the [wartime German Ju-88 bomber](#) he found on one of his Lapland hiking trips, or his 21 meter tunnel he let be built (next slide!) to connect his house to the lake behind the adjoining road.

He has an appetite for building communities. In 1993 and 2010, he published the professional biographic register book for 4000 Finnish math & science teachers. In 1996, he initiated the [Finnish Association of Small Secondary Schools](#) (FASSS), currently with 182 member schools and Mattila since 2026 as its Senior Adviser.

Hobbies: [solving everyday practical problems](#), writing, visualizing, arranging events, stereo photography.

Please take a look at an [outsider's view](#)

Rehtorilla on nyt oma tunneli

PROJEKTI Hattulalaisen Jukka O. Mattilan ei enää tarvitse ylittää vilkasliikenteistä tietä, jos hän haluaa pistäytyä järvenrannassa.

Elikkeellä oleva lakonrehtori ja fyysikan opettaja **Jukka O. Mattila** osti Hattulasta satavuotiaan lähtälän vuonna 2006. Tonttiin kuului järvenranta, mutta talon ja rannan välissä kulki vilkasliikenteinen tie korkealla penkereellä.

-Sadan metrin päässä kulkee tien alitse laivareitti, ja sen vuoksi tässä kohtaa tie on korkealla, Mattila kertoo.

-Rantapala oli jäännös, jota Hämeen tiepiiri ei ollut jostain syystä lunastanut itselleen tietä rakennettaessa, vaan se oli jäänyt huoksupalaksi.

Mattilalle oli heti selvää, että rantaan piti saada suora kulku talolta.

-Edellinen omistaja oli asunut tässä neljä vuotta ja sanoi käyneensä rannassa vain yhden kerran. Vuonna 2009 tiepiiri aloitti läheisen silän korjaustyön. Ajattelin, että ehkä silän yhteydessä voisin saada aikukäykäytävän.

Mattila otti yhteyttä Hämeen tiepiiriin, jossa suhtauduttiin idean myönteisesti.

-Kaikki sujui ilman ongelmia. Aivan ihailin sitä, miten sujuvasti he asian hoitivat. Yhtäkkiä turhan kokosta ei ollut, eikä yhtään turhaa keskustelua. Kaikki tähtäsi siihen yhteisen tavoitteeseen.

Ammattilaisten työtä

Mattilan tunnelin pituus on 21 metriä. Se valmistui elokuussa 2008. Projekti kosti noin 14 kuukautta. Varsinaiseen rakentamiseen kului viikko.

-Sen piti mennä kahdessa päivässä. Yleensähan tunneli tehdään niin, että ilalla yhdeksältä kaivetaan tie auki, yön aikana pannaan tunneliputki maahan, asennella avallit päälle ja avataan tie taas liikenteelle.

Mattilan talon edltse kulkeva tie on kuitenkin erikoiskuljetusviiva, ja tiellä pitää aina olla vähintään 4,5 metrin levyinen ajokaista. Niinpä tietä levennettiin työn ajaksi ja tunneli tehtiin kahdessa osassa. Destia teki sekä suunnittelutyön että rakennusurakan.

-Destian välellä oli viereisen säilytysmaahan takia kalusto valmiina paikalla. He pystyivät siis tekemään varsin hyvän taidoksen.

Mattilalta kysyttiin usein tunnelin hintaa.

-Sanon aina, että pelkkä putki maksoi 20 000 euroa, ja muut työt sitten siihen päälle.

Mattila teki itse kaikki oheistyöt.

-Ottan huomioon tunnelin käyttöarvon jo nyt esitellessäni kymmenen vuoden aikana ja sen vaikutuksen tontin myyntiarvoon, olen kyllä sitä mieltä, että tämä oli minulle varsin edullinen kauppa.

Kutkuttava tunne

Mittään erityisen hankalaa ei tunnelin rakentamisessa Mattilan mukaan ollut.

Mattilan tunneli

- Tiettävästi Suomen ainoa yksityisen ihmisen rahoittama yleisen tien alittava tunneli.
- Sijaitsee Hattulassa Hämeenlinnan naapurissa.
- Tähtää Jukka O. Mattilan talon puoleisen tontin kuuluvaa ranta-kaistaleeseen vilkasliikenteisen tien ali.
- 21 metriä pitkä. Valmistu 2008.
- Tunneliputki maksoi 20 000 euroa, lisäksi Destian työn hinta ja paljon omaa työtä.
- Mattila pitää tunnelia hyvänä investointina: on arvokasta, että rantaan pääsee tietä ylitäessä, ja jos Mattila haluaa myydä talon, tunnelin ansiosta sitä voi pyytää parempaa hintaa kuin muuten.

-Ainoa jännittävä asia itselleni oli tienpenkassa kulkeva valokuitukaapeli. Jos sellainen menee pököä, niin tulee aikamoinen lääkasku. Turvousseuraksi kirjattiin että rakentaja vastaa, ja kaapeli löytyi ihan näksti. Sitä sitten harjunnarvella kannateltiin kun kaivinkone kaivoi viereisä.

Työn aloitusvaiheen Mattila maistaa kutkuttavana.

-Kun kaivinkone alkoi rikkua arvallista, tajusin että nyt tässä on jotain peruttamatonta tapahtumassa. Siihen asti kaikki oli vain paperilla ja suunnitelmissa. Se oli minulle itselleni sermoineen pieni kauhun pätkä.

Kekseliäs valaistus

Nykyisin tunneli on päivittäisessä käytössä.

-Lämpimällä säällä käyn aamuisin lukemaissa Helsingin Sanomat laiturin päällä. Meillä on rannassa hiukan istutuksia, ja olen istuttanut 58 vuorokautta tien molemmin puolin kaunistukseksi.

Tiettävästi Mattilan tunneli on ainoa yksityisen henkilön rahoittama yleisen tien ali kulkeva käytävä maassamme.

-Ja ainakin tämä on Suomen ainoa yleisen tien alittava tunneli, jossa on molemmissa päissä kunnan ovet ja lukot.

Kekseliään rakentajan käsissä tunneliin ja sen ympäristöön on syntynyt monta nokkelaa ratkaisua. Yksi näistä on tunnelin valaistus. Näin se toimii:

Aikukäykäytävän talon puoleisen oven sisäpuolella tunnelin yläkääntäessä on sarnatoitu kaksoispeili. Valaisimen toimivan katulampun valo heijastuu kaksoispeilien kautta tunnelin kattoon. Peili on asennettu pieneen kulmaan niin, että toinen peili valaisee katon vasemman ja toinen oikean puolen. Päivänvalon peilit ovat käännettyinä sivun oven yläpinnan suuntaiseksi.

TEKSTI
PAULA BAITIS
KUVAT
JUKKA O. MATTILAN ALBUMI

Yleiselle tielle piti tehdä kiertoreitti tunnelityömaan ajaksi. Lisäksi tunneli oli rakennettava kahdessa osassa.

Katso **TÄSTÄ** 45 min elokuva tunnelin rakentamisesta!

Eläköitynyt rehtori Jukka O. Mattila on toiminnan mies.

„Ainakin tämä on Suomen ainoa yleisen tien alittava tunneli, jossa on molemmissa päissä kunnan ovet ja lukot.

JUKKA O. MATTILA

Yksityiseen tunneliin ei ole kukaan asialla. Sen takaavat ovet ja lukot.

Mattilan talon kohdalla tie kulkee korkealla penkereellä. Tontin ranta-kaistale on penkereen takana.

Tunnelia pitkin pääsee nyt kätevästi rallemaan ohj Ropuvia aluksia.

Jukka O. Mattila sai sitkeää yrittämistä aikaa Kaarinan ja Parainen välisen Kirjalansalmen suuren riippusillan julkisivuvalaistuksen.

Hurjia hankkeita aiemminkin

Tunneli ei ole Jukka O. Mattilan ensimmäinen omintakeinen projekti.

Oloissaan Eurajoella fyysikan lehtorina 1980-luvulla hän rakensi vesitorin yhteyteen 40 metriä korkean Foscault'n heilarin.

Parasille lakion rehtoriksi siirtymään hän sai kahdenkymmenen vuoden sitkeää yrittämistä aikaa Kirjalansalmen suuren riippusillan julkisivuvalaistuksen.

Mattila ei myönnä, että hänellä olisi vielä suunnitteilla vastaavaisia hankkeita. Aivan laakeroleen ei eläkeläinen ole silti vielä jäänyt.

-Tuossa tienpenkalla oli viemärityömaan tieltä nostettu valtavasti isoja kiviä. Minä olen rikkonut niitä hirvittävä määrän ja rakentanut niistä esimerkiksi kiertopuutarhan pihan rinteen.

-En minä tätä niin ihmeellisenä pidä, Mattila sanoo tunnelistaan.

-Mielellä oli tarve saada kulkeville laittaa. Olin selvä miten sen aikukäykäytävän saa, sitten vaan neuvoteltiin ja tehtiin. Asiat sujuvat hyvin, ja olen hyvin tyytyväinen siihen, että tämä on tehty.

PAULA BAITIS

Youtube about another
[tunnel addict](#)
Lincolnshire, England

